

Waarom ik van Simone de Beauvoir houd

Regine Dugardyn
(REDACTIE)

*Waarom ik van
Simone de Beauvoir
houd*

th ten have

I n h o u d

<i>Vooraf – Regine Dugardyn</i>	7
Nadia de Vries – <i>Meisjesheid</i>	11
Daan Borrel – <i>Gelijkwaardige liefde</i>	17
Heleen Debeuckelaere – <i>Zijn wij dan geen vrouwen?</i>	23
Aafke Romeijn – <i>Moederschap</i>	27
Hasna El Maroudi – <i>Feminisme voor iedereen</i>	31
Khadija al Mourabit – <i>Eindelijk een zuchtje wind</i>	37
Ayaan Abukar – <i>Van schaamte naar drive</i>	43
Linda Duits – <i>Biologische feiten, de soort en de vrouw</i>	47
Jannah Loontjens – <i>Troebele levensechtheid</i>	53
Daan Roovers – <i>Moraal der dubbelzinnigheid</i>	59
Marjan Slob – <i>Moeders mond</i>	65
Joke J. Hermsen – <i>De gemiste afspraak</i>	71
Marja Pruis – <i>Hoe te worden wie je bent</i>	79

Elma Drayer – <i>De vrouw als mens</i>	85
Kristien Hemmerechts – <i>Waarom zo negatief?</i>	89
Jolande Withuis – <i>Tot vrouw gemaakten</i>	95
<i>Literatuur</i>	101
<i>Over de auteurs</i>	105
<i>Verantwoording foto's brieven-schrijfsters</i>	111

Meisjesheid

Lieve Simone,

Ik was vijftien toen ik voor de eerste keer Parijs bezocht. Ik had nog niet veel van de wereld gezien, had mijn hele jeugd binnenshuis doorgebracht (ik was ziek, lang verhaal), en naïef als ik was dacht ik dat Parijs het absolute hoogtepunt van Europese verfijning zou zijn. Ik beeldde me catwalkmodellen in met lakleren tassen, straatschilders met hoeden, en croissants, *croissants* die ik later zelf met het juiste accent bij een *boulangerie* zou bestellen.

Het was de heetste week van het vakantieseizoen. In een auto zonder airco reisden mijn vader en ik naar een van de onguurste hotels van de stad, waar we een weekend lang een kamer zouden delen en, zo bleek later, ook een bed.

In de lobby van het hotel had een groepje mannen het zichzelf gemakkelijk gemaakt. De mannen hadden een ontbloot bovenlijf; ook zij hadden, kennelijk, geen airco. De mannen bekeken me uitgebreid terwijl mijn vader bij de receptie incheckte, ik voelde hun ogen van mijn kuiten tot mijn schouders rollen, en daarna weer van boven naar beneden.

Ik wist niet van welke situatie ik het middelpunt was geworden. Nooit eerder had iemand naar mijn *meisjesheid* verlangd. De halfnaakte mannen waren mijn introductie tot mijn eigen seksuele potentie en, onlosmakelijk daarvan, mijn vatbaarheid voor andermans verlangen. De mannen deden mij twifelen aan mezelf, aan de weerbaarheid waartoe ik me eerder ongetwijfeld nog in staat had geacht.

Na ons inchecken spraken de mannen hun goedkeuring uit tegen mijn vader, hun bewondering voor het feit dat hij zo'n jong ding aan de haak had geslagen. Het kwam niet in hen op dat ik zijn dochter was, of misschien ook wel, en ze sloten daar een vulgair soort vrede mee. Mijn vader wuifde de mannen weg, zijn Frans was net zo slecht als het mijne, maar hij wist wel dat wat hem gezegd werd niet zedelijk was.

De mannen, zo zou mijn vader later omschrijven, hadden mij uitgekleet met hun ogen. En of het nu ochtend of avond was, gedurende ons weekend leken de mannen er altijd te zijn. Ik weet niet of ze in het hotel werkten of ook gasten waren. Ik weet wel dat er een enkele keer een hand naar mijn middel reikte, gevolgd door een brutale lach, en dat mijn vader en ik na twee dagen Parijs de auto weer instapten, terug naar huis. Op een foto van ons, genomen in een rondvaartboot op de Seine, lach ik met mijn mond dicht.

In je memoires, *Mémoires d'une jeune fille rangée* uit 1951, schreef je dat ook jij je eigen meisjesheid op een onprettige manier leerde kennen. Op je zestiende nam je tante je eens mee naar de bioscoop, samen met je jongere zusje, waar je in het donker door een vreemde werd betast. Je begreep niet wat er gebeurde, liet de man zijn gang gaan omdat je niet wist wat je anders kon doen. Toen het licht weer aanging werd je door je belager aangewezen en uitgelachen, net zoals de mannen in de hotelloobby mij uitlachten. In dat opzicht is er in de laatste tachtig jaar weinig veranderd.

In *Le Deuxième Sexe* uit 1949 besteed je uitgebreid aandacht aan de wording van het meisje, aan hoe haar

geleefde ervaring een mensenleven vormt. Je begint het betreffende deel met de observatie dat, in de wereld van het meisje, het lichaam van de vrouw de meest concrete realiteit is. Je schrijft dat deze realiteit er altijd al was, maar dat het meisje de puberteit nodig heeft om deze realiteit voor zichzelf zichtbaar te maken. Of beter gezegd, de aanvaringen met anderen die door de puberteit worden opgeroepen. Het meisje wacht op de Man (hoofdletter m) om haar eigen concrete realiteit in gang te zetten.

In je theorie ben je vrij streng voor het meisje. Doordat het besef van haar eigen bestaan volgens jou in gang wordt gezet door de Man, bedeel je haar een nogal passieve rol toe. Daarmee suggereer je een mate van afhankelijkheid in het meisje die bij tijd en wijle als neerbuigend voelt. In 1999, in hun *Premiers Matériaux pour une Théorie de la Jeune-Fille*, bekritiseert het Franse filosofencollectief Tiqqun het meisje op eenzelfde manier. In die tekst wordt de afhankelijkheid, en daarmee de kwetsbaarheid van het meisje vanuit een commercieel perspectief gepresenteerd. Het meisje is een leegte, schrijft Tiqqun, en daarom rijp om gebruikt te worden als reclame: kijkers en kopers kunnen haar opvullen met hun dromen.

Het zal je niet verbazen dat Tiqqun de culturele rol van het meisje als iets negatiefs benadert. In hun theorie wordt meisjesheid neergezet als iets lelijks en kleins, een letterlijk product dat geen eigen macht kent, en daarmee louter bedoeld om te worden bespot. Volgens Tiqqun moet het meisje worden afgemaakt, in de zin dat ze moet worden geslacht. Volgens jouw theorie moet het meisje ook worden afgemaakt, maar dan in de zin dat ze nog moet worden voltooid: het meisje is een meisje omdat ze nog een vrouw moet worden.

Toch belicht ook jij de duistere kant van het meisje. In je eigen jeugd kende je meisjes die hun nieuwe lijf saboteerden, meisjes die op hun eigen manier hun afkeer voor hun vrouwenlijf uitdrukten. Je schrijft over het meisje dat witte wijn en koffie met elkaar mengt en het brouwsel daarna vol walging opdrinkt. Over weer een ander meisje dat een levende worm uit de kropsla vist en hem daarna opeet. Je schrijft ook over meisjes die zichzelf op explicietere wijze verwonden, meisjes die zichzelf branden en snijden als een symbolisch protest tegen de vrouw die ze dreigen te worden. Of, juist, als een proefversie van de pijn die nog gaat volgen, de pijn die bij het lijf van de vrouw hoort.

Als kind heeft het meisje volgens jou vele dromen. Ze wil danser worden, of een heilige, of allebei tegelijk, maar zodra het meisje een vrouw wordt weet ze dat ze alleen nog vrouw kan zijn. Er bestaat bij haar een grote rebellie tegen deze beperking, en die rebellie zit hem volgens jou in de dagdroom: de fantasie waarin elk mogelijk verlangen van het meisje nog een concrete realiteit kan worden. Hierin wijk je, naar mijn mening, op prettige wijze af van Tiqqun, omdat jij het meisje niet alleen als onderwerp van andermans dromen ziet, maar ook als de maker van haar eigen dromen. Als schrijver vind ik dit een krachtig idee. Het impliceert dat er ook een vorm van verzet zit in het schrijven van fictie, van dromen en verlangens die nog geen realiteit zijn, maar waarop wel een mogelijke realiteit kan worden geprojecteerd. Je belicht hiermee de activistische potentie die schrijven kan hebben, en deze suggestie inspireert me.

Ik weet niet of ik ooit nog naar Parijs zal gaan, maar mocht ik dat doen dan zal ik je komen opzoeken. Ik zal geen lipstickzoen op je graf achterlaten, zo'n bakvis ben ik niet meer, maar ik zal van een afstand naar je kijken. En ik beloof dat ik je niet zal uitlachen.

Met warme groet,

Nadia de Vries